

i dette Øieblik, hvortil den ærede Finanzminister jo tidt har udtalt, at han mente, at der var Anledning. Naar den ærede Finanzminister saa yderligere siger, at det jo for Resten er en Feil at stille sig her ene paa Jordbrugets Standpunkt, da Stempelafgiften og Thinglæsningsgebyrerne jo ogsaa vedkommer andre Erhvervsgræne, ogsaa vedkommer Kjøbstæderne, saa er det jo ganske rigtigt, men jeg skal dog udtrykkelig fremhæve, at naar jeg i denne Sag særlig tog Ordet paa Jordbrugets Vegne, saa er det begrundet i den Henvendelse, der er rettet til Regjeringen og den øvrige Lovgivningsmagt netop fra Repræsentanter for Jordbruget omkring i Landet. Naar vi Jordbrugere altsaa mene, at denne Statteophævelse vilde være en stor Hjælp for Jordbruget, saa kan det naturligtvis kun være os saa meget mere kjærkommet, naar den samtidig kan blive en Lettelse for andre Samfundsklasser. Forsaavidt Statskassen da har Raad dertil, hvad vi tro. Dernæst vil jeg ogsaa særlig fremhæve, at medens vel selve Afgifterne ved Kjøb og ved Laans Optagelse i Kjøbstadeiendomme ganske vist ere forholdsvis de samme som for Jordeiendomme, saa stiller Forholdet sig dog noget forskjellig, naar vi se hen til Afgiftens Virkninger. Ved Kjøbstadeiendommene giber i Reglen Kjøb eller Laans Optagelse ikke Anledning til Virksomhed; naar der derimod sker Overgang af Jordeiendomme fra en Haand til en anden, og naar der optages Laan i saadanne Eiendomme, saa er det begrundet i Virksomhed, en nødvendig Forudsætning for Virksomhed. Det ene Sted hviler Staten altsaa faktisk paa Landmanden som Forretningsmand, som arbejdende Individ i Samfundet, hvorimod den tilsvarende Afgift i Kjøbstadeiendomme i Reglen kun er en Afgift, der svares ved en Kapitals Anbringelse til jævn Rente uden Arbejde. I hvor høi Grad denne Afgift kan blive trykkende for Jordbruget, og i hvor høi Grad Gjælden særlig hviler, som jeg før sagde, paa den mindre Bemidlede, skal jeg tillade mig at anføre et Exempel paa. Lad os forudsætte 2 Eiendomme, lige gode, af samme Værdi, f. Ex. 10,000 Kr., og lad os tænke os 2 Kjøbere til disse 2 Eiendomme, hvoraf den ene er i Besiddelse af en Kapital paa 12,000 Kr., og den anden en Kapital af 2,000 Kr. Manden med de 12,000 Kjøber den ene, udbetaler hele Kjøbesummen og har altsaa 2,000 Kr. til Driftskapital; han svarer altsaa Stempelafgift af sin Kjøbekontrakt paa 10,000 Kr. og beholder de 2,000 tilbage til Driftskapital med Fradrag af den nævnte Stempelafgift, og hvad der iøvrigt medfølger

ved Kjøbet af en Eiendom. Den anden Mand med de 2,000 Kr. faar maasse paa Grund af sin Dygtighed Tilladelse fra Sælgeren til at faae Eiendommen til Kjøbs mod at udstede en Obligation for hele Beløbet, de 10,000 Kr., for at han kan beholde de 2,000 Kr. til Driftskapital. Denne kommer imidlertid til baade at betale Stempelafgift af Kjøbekontratten paa de 10,000 Kr. og af Obligationen paa de 10,000 Kr., saa at hans ringe Driftskapital altsaa bliver dobbelt saa stærkt angreben. Men det kan stille sig endnu uheldigere. Han med den ringe Kapital, de 2,000 Kr., kan f. Ex. sige: Jeg tør ikke strax kjøbe, men jeg vil prøve mig frem og foreløbig forpagte Eiendommen med Ret til, hvis jeg ser, jeg kan klare mig, at kjøbe Eiendommen. Som Forpagter maa han da svare Stempelafgift af sin Forpagtningskontrakt, altsaa efter en Rente af de 10,000 Kr. 400 Kr. aarlig. Staar der da i Forpagtningskontrakten, at han efter 2 à 3 Aars Forløb, eller inden Forpagtningskontrakten er udløben, har Ret til at kjøbe Eiendommen til 10,000 Kr., skal han foruden at stemple Kontrakten som Forpagtningskontrakt stemple den som Kjøbekontrakt. Selv om han ikke faar Brug for den, maa han lige fuldt stemple den, og beslutter han sig senere til at kjøbe, maa han atter betale Stempelafgift af Kontrakten som Kjøbekontrakt og endelig Stempelafgift af Gjældsbevis paa 10,000 Kr. Altsaa, selv om der, som et Medlem ligeoverfor paaftaar her, ikke betales Stempelafgift af Forpagtningskontrakten som Kjøbekontrakt, kommer den Vedkommende dog til at betale Stempel mindst 3 Gange, men jeg tror at have Ret naar jeg paaftaar 4 Gange, medens den Mand, der eier 12,000 Kr. og har Raad til at betale 10,000 Kr. strax, kun betaler Stempelafgift en Gang (Afbyrdelse!) Ja, det er forskjelligte Beregninger, men det er dog Stempelafgifter. Det vil ikke kunne nægtes, at det for de mindre Bemidlede er en meget betydelig Afgift. Det kan ikke nægtes, at disse Stempelafgifter og Thinglæsningsafgifter, alle disse evige Afgifter, hver Gang den fremadskridende Jordbruger skal forøge sin Virksomhed, hvilket er til Gavn for Samfundet, skride frem; bestandig skal der betales direkte Afgifter til Staten, inden han faar Lov dertil. Derfor er der fra Jordbrugets Side bestandig blevet fremsat Ønske om Ophævelse af Afgiften, ikke fordi denne Skat letter eller tvinger særlig paa det i sin Helhed, men fordi det er en Hindring for det intensive, fremadskridende Jordbrug, og jeg kan ikke tro Andet, end at den høitærede Finanzminister vil være enig med mig i, at den Afgift for Virksomheden paa Landet er en